СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
РІК LVI. Ч. 234. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ПЯТНИЦЯ, 8-го ЖОВТНЯ 1948. No. 234. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 8, 1948. VOL. LVI.
ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237. Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПРИЇЗД СКИТАЛЬНИКІВ ВІДЛОЖЕНИЙ ДО КІНЦЯ ЖОВТНЯ

Вашингтон, 6 жовтня. — Голова Комісії Зdеплясованих Осіб, Уго Карусі, телефонічно повідомив з Европи двох інших членів комісії, що військовий транспортовий корабель Блек, який має перевезти перший транспорт скитальників з Европи до Злучених Держав, не вийде швидше з пристані Бремергафен, у Німеччині, ніж 21 або 22 жовтня, а це значить, що до Ню Йорку цей корабель прийде аж з кінцем жовтня. Карусі висловив своє невдоволення на таке припізнення. Він пояснив це недостачею кораблів і заявив, що він робить усе можливе, щоб хоч в листопаді можна було перевезти таке число нових емігрантів, яке було пляноване. Крім того переселенні перешкоджує недостача персоналу для провірки скитальників, які мають всідати на кораблі. Міжтим комісія у Вашинґтоні підготовила все, що до неї належить і є готова оприлюднити подрібні зарядження для розселення імігрантів після їх приїзду до Америки. Карусі повідомив комісію, що він упродовж 2—3 днів почне висилати листи осіб, які вже призначені на перевіз. Він звідомив, що з таборів почнуть виїздити скитальники до Бремергафен від 11 жовтня.

Нове зарядження президента в справі скрінінґу нових імігрантів теж причиниться до трудноців при розселенні, одначе комісія станула на становищі, що безпека Америки перед інфільтрацією комуністів і націстів мусить бути на умах комісії. Досі комісія має запевнення, що 18,000 осіб найдуть мешкання й працю в Америці, а між ними в самім Ню Йорку 1,000 осіб.

ВОЛЕС ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ ЗА ПОВНУ ПІДТРИМКУ МОРСЬКОГО СТРАЙКУ.

Сан Франсиско. — Генрі А. Волес, у своїй передвиборчій промові, заявив, що він підтримує на 100% морський страйк на західнім побережжі, ведений Ґарієм Бриджесом від 2 вересня. Страйк припинив майже цілковито транспортовий рух з пристаней до заморських країн. Волес відвідав теж локалі морської юнії і ґурти пікетчиків. Він похвалив страйкарів за їхню солідарну поставу.

ПЛЯН ЗАБЕЗПЕКИ ЗДОРОВЯ ДЛЯ МАЙНЕРІВ.

Синсинаті. — На конвенції майнерської юнії предявлено плян забезпеки здоровя для вуглекопів і їхніх родин. Плян обіймає медичну допомогу, приміщення у шпиталях під час недуги й опіку над жінками під час материнства. Він має бути сфінансований із Фонду Добробуту, до якого платять підприємці по 20 ц. від кожної тони викопаного вугілля.

Для збільшення активности юнії її предсідник Джан Л. Луїс зажадав підвишки членських вкладок з двох долярів на чотири доляри місячно. Крім того майнери, які діставатимуть старечу пенсію, мали б доплачувати по $1 місячно. Це разом принесло б юнійній касі нових $12,000,000 річно. Крім того Луїс зажадав підвишки вступного до юнії з $10 на $50 від нових членів.

ВИЯВЛЕНО РОЗМІРИ НОВОГО НАЙБІЛЬШОГО ВОЄННОГО КОРАБЛЯ.

Вашингтон. — Команда маринарки оприлюднила подробиці про найбільший воєнний корабель, який має бути збудований впродовж найближчих трьох років. Буде це літаконосець місткости 65,000 тон, якого кошти будови оцінені на $124,000,000. Тому, що матеріяли для його будови матимуть першенство, можна надіятися, що будова буде викінчена швидше, ніж передбачено в пляні. Довжина корабля виноситиме 1,030 стіп, а ширина 190 стіп. Він буде завеликий для переїзду через Панамський канал, отже буде перебувати на Атлантійських водах.

У МАНЕВРАХ НА ФЛОРИДІ ВЖИВАЮТЬ ВСІХ РОДІВ ПОВІТРЯНОЇ ЗБРОЇ ЗА ВИЇМКОМ АТОМОВОЇ БОМБИ.

Повітряна база коло Еґлін, на Флориді. — Трубоплани в суміш з безмоторовими і безпілотними літаками та літаючими бомбами випущено під час повітряних маневрів, які тут відбуваються від кількох днів. Комбіновані Операції III обіймають всі роди повітряної зброї, за виїмком атомової бомби. В середу доконано нападу з повітря на означені предмети з повною прецизією й з незначними втратами. Переведено теж масовий злет парашутистів. Загалом скинено з повітря 1,600 тон бомб і вистрілено 7,600 ракет великої швидкости, а зужито теж 40,000 галонів плинних вибухових речовин для виповнення запальних стрілен.

ЗАЯВА ТРУМАНА В СПРАВІ МИРА.

Філаделфія. — У передвиборчій промові, виголошеній в приявності 11,000 в конвенційній залі, сказав президент Труман, що його змаганням є забезпечити мир, одначе при одночаснім забезпеченні свободи. „Коли почнуть щезати вольності, тоді теж щезне й наш добробут і ми не зможемо стояти у проводі світу" — „Мир є ціллю мого життя. Я волію мати тривалий мир, ніж бути президентом" говорив Труман. Він теж висміяв республиканців за їх твердження, що вони змагають до єдности нації. Він назвав це як змагання до „єдности під опікою великого бизнесу".

НЕ БУДЕ ЗАЦІТЬКУВАННЯ РОСІЇ, КАЖЕ ВОРЕН.

Шікаґо. — У промові до американців, що походять з 26 етнічних груп, зібраних в числі 14,000 в Інтернаціональним Амфітеатрі, сказав республиканський кандидат на віцепрезидента, що Республиканська партія не допустить до „вагання або апізерства" на випадок, коли віднесе перемогу при виборах і перебере владу в свої руки. Він теж критикував демократичну адміністрацію за ведення тайної політики у відношенні до Совєтів.

Без самостійної України не можна розв'язати проблеми миру

ЧЕРГОВА ПРИГАДКА У. К. КОМІТЕТУ УРЯДОВІ У ВАШИНГТОНІ В УКРАЇНСЬКІЙ СПРАВІ.

Ню Йорк, 7. жовтня. — „Розчленування советської імперії та встановлення цілого ряду незалежних держав — України, Білорусі, Балтійських держав та народів Кавказу, Грузії, Вірменії, Азербайджану та інших — є єдино можливим і справедливим шляхом для звільнення всіх свободолюбних народів світу від советської загрози. Тільки така розв'язка проблеми Східної Европи може запевнити і запевнить рішальні для нашої цивілізації мир і безпеку" — сказано в новому Меморіялі Українського Конгресового Комітету, що його зложив в департаменті стейту у Вашингтоні в дні 29. вересня б. р. голова цього комітету, Степан Шумейко. Меморіял, з офіціяльною назвою „Меморандум про реорганізацію Східної Европи з метою виключення російської агресії", старанно приготований та має 11 розділів: 1. Причина теперішньої непевности; 2. Помилки минулого; 3. Важливість України; 4. Провірка нашої політики у відношенні до Росії; 5. Російські завоювання в минулому; 6. Розчленування Російської імперії; 7. Теперішні пропозиції; 8. Альтернативні пропозиції; 9. Мотиви для відділення України від Росії; 10. Українська державність як стабілізаційний фактор та 11. Висновки. В поодиноких розділах коротко і річево з'ясовано теперішні проблеми міжнародної політики у зв'язку зі советською загрозою та на їх базі пороблено переконливі наведені вгорі висновки. „Предкладаючи цей меморіял, підписані вважають це своїм патріотичним обов'язком у відношенні до Злучених Держав та моральним обов'язком у відношенні до людства. Вкінці, вони вважають, що інформуючи наш уряд правдиво про відносини в Східній Европі, вони допомагають теж своїм рідним в країні своїх предків, що тепер перебуває під брутальною і нелюдською тоталітарною диктатурою Советської Росії" — закінчується підписаний С. Шумейком меморіял УККомітету. Меморіял передано на руки керівника европейських справ в департаменті стейту, Лівеліна Тамсона, з яким опісля відбуто довшу розмову на заторкнені в Меморіялі теми.

АМЕРИКА ПЕРЕДУМУЄ ПЛЯН МІЛІТАРНОГО СОЮЗУ З ПРОТИКОМУНІСТИЧНИМИ КРАЇНАМИ.

Вашингтон. — Сенатор Чан Ґурні, голова сенатської комісії збройних сил, предявив урядові плян повного військового союзу Злучених Держав і всіх протикомуністичних країн, включаючи й Еспанію з режімом ген. Франка. Ґурні передискутував плян з секретарем оборони Джеймсом Форесталем і секретарями маринарки, армії, й летунства. Ґурні щойно повернувся з подорожі до Европи. Він каже, що він їздив туди саме в тій цілі, щоб пізнати положення американської окупаційної армії й у звязку з політичним положенням Европи і прийшов до висновку, що треба негайно підготовити спільний плян усіх некомуністичних держав для власної оборони.

СЕКРЕТАР СТЕЙТУ ДОБАЧУЄ ПРОВОЛОКУ У ВИСИЛЦІ ВІЙСЬК ДО ЕВРОПИ.

Вашингтон. — Діючий секретар стейту Роберт А. Ловет дав до пізнання, що треба заждати ще кілька місяців, заки буде вислана американська армія для захисту Західної Европи. На конференції з кореспондентами він виявив думку, що держави Західного европейського союзу мусять наперед предявити свій плян мобілізації армії, заки Америка заявить, яку військову допомогу вона туди вишле.

Тут стало звісним, що найвищі офіцири збройних сил безупину радять над якістю і величиною військової допомоги для Західних країн. Плян допомоги обіймає не тільки постачання самих воєнних засобів, але й точно означені умови мілітарного союзу між Америкою й Західною Европою. Є переконання, що можна буде створити Північно-Атлантійський Союз, до котрого ввійде теж Канада.

СОВЕТСЬКА АРМІЯ БІЛЬША ЧИСЛОМ ВІД АРМІЇ ЗАХІДНИХ ДЕРЖАВ

Вашингтон, 6. жовтня. — Знавці обчисляють збройні сили двох світів, Східнього й Західного і приходять до такого висліду: Совєти з своїми сателітами розпоряджають силою 5,200,000 вояків, а протикомуністичні краї можуть поставити силу з 4,400,000 вояків. До Західних держав зараховують уже Грецію й Еспанію, одначе не зараховують британських домінїй.

АРМІЯ ЗА ПОМИЛУВАННЯ ЗАСУДЖЕНИХ НА СМЕРТЬ НАЦІСТІВ.

Вашингтон. — Двочленна військова комісія вийшла з домаганням, щоб дарувати кару смерти для деякого числа націстів, яких засуджено на смерть в Европі. Тепер 139 націстівських провідників вижидає виконання смертних присудів. Діючий секретар стейту, Роберт А. Лоял, виявив, що звіт комісії опинився вже в його руках для вирішення. У склад комісії входять: Член Верховного Суду з Тексас, Ґордон Сімпсон і повітовий суддя Едвард Ван Роден з Пенсилванії. Армія оприлюднила теж звіт, що зроблено з присудами на 1,672 воєнних кримінальників в Европі.

З.У.А.Д. Комітет членом урядової Переселенчої Комісії

ДАЛЬШІ ВАЖЛИВІ ВИЯСНЕННЯ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ НОВОГО ІМІГРАЦІЙНОГО ЗАКОНУ.

Філаделфія, 7. жовтня. (Телефоном). — З канцелярії ЗУАДКомітету повідомляють, що цей Комітет був офіціяльно визнаний урядовою Комісією для Збігців у Вашингтоні за агенцію, що веде акцію для здійснення іміграційного закону про допущення до Злучених Держав 205,000 нових імігрантів з-поміж европейських скитальників. Ця Комісія відбула вчора у Вашингтоні наради, в яких взяли участь представники визнаних нею для переселенчої акції добровільних допомогових. агенцій, між ними теж представник ЗУАДКомітету, його екзекутивний директор, д-р Володимир Галан.

У зв'язку зі здійсненням нового іміграційного закону виявлено в дальшому такі важливі справи:

Комісія рішила перевезти до Америки насамперед всіх тих, що вже перейшли вповні або частинно необхідні формальності, головно скрінінґ СІС, отже тих, що вже раніше мали афідевіти. Тому Комісія взиває всіх тих, хто попередньо вислав афідевіти, щоби вони негайно вислали через свої Доп. Комітети ще додаткові посвідчення про запевнення мешкання і праці, без яких афідевіти неважні. Тому, що кревні до третього ступня мають першенство в приїзді до Америки, Комісія видала для них окремі формулярі для вияснення різних формальностей. Ці формулярі можна вже одержати в ЗУАДКомітеті. Дуже важливе, щоби всі ті, що вислали афідевіти своїм рідним, зголосилися до ЗУАДКомітету (особисто або листовно) та виповнили ці додаткові формулярі, подаючи при цьому коли вислано афідевіт, в якого консуля його зареєстровано та евентуально число реєстраційного посвідчення з консуляту, як теж рід спорідження з тим, кому афідевіт вислано. Виповнення цих формальностей допомогло б усім тим, що мали раніше афідевіти та які перейшли „скрінінґ" СІС, переїхати до Америки вже першими транспортами.

„ЇХ ЄДИНА ПРОВИНА — МУЖНІСТЬ В БОРОТЬБІ ЗА ВОЛЮ"... — „РІДЕРС ДАЙДЖЕСТ" ПРО СКИТАЛЬНИКІВ.

Ню Йорк, 7. жовтня. — Один з найбільш популярних журналів, „Рідер'с Дайджест", у своєму виданні за жовтень надрукував коротку статтю В. Б. Куртні про „Непобажаних" — про скитальників. До статті додано таке редакційне мотто: „Єдиним злочином европейських скитальників було те, що вони мали досить мужности стояти за волю; їх єдиним бажанням є стати корисними громадянами". В статті стверджується, що перші скитальники прибули до Америки в 1620 році, яких переслідувано з політичних та релігійних причин. Це стало основним символом для Злучених Держав Америки. В статті є теж окрема згадка про українських скитальників, кількість яких нараховується на 15% загального числа.

ЗАКІНЧЕННЯ БЛЬОКАДИ БЕРЛІНА АМЕРИКА СТАВИТЬ ПЕРЕДУМОВОЮ ПЕРЕГОВОРІВ

ЗАХІДНІ ОБВИНУВАЧЕННЯ ПРОТИ СОВЄТІВ В РАДІ БЕЗПЕКИ.

Советські представники приявні, але мовчать.

Париж, 7 жовтня. — Американський представник д-р Филип Джессуп заявив вчора в Раді Безпеки, що Америка готова „обговорити зі Советським Союзом кожну проблему у зв'язку з Німеччиною", але тільки після того, як Совєти перервуть свою бльокаду Берліна. Джессуп говорив у зв'язку з внесенням до Ради Безпеки обвинуваченням західних союзників проти Совєтів за загрозу для миру та міжнародної безпеки. Після нього на цю саму тему забирали голос представники Великої Британії й Франції і всі вони обвинувачували Советський Союз, що він силою і насиллям намагається досягнути своєї цілі, виказуючи ці закиди наявними фактами зі советської політики. З інших членів Ради докищо ще ніхто не забирав на цю тему голосу. Советські представники, Вишинський від Советського Союзу і Тарасенко від підсоветської України, були приявні на нарадах, але не забирали голосу. Спостерігачі стверджують, що проблема Берліна є занадто важлива для Совєтів і тому вони рішили застосувати іншу тактику, ніж це робив колись Ґромико під час нарад над справою Ірану, виходячи зі залі нарад. Після нарад советські представники відмовилися дати будьякі виснення кореспондентам. Стверджується тільки, що Вишинський був в дуже поганому настрою, що цілком зрозуміле. Інші представники не забирали голосу, повідомляючи наперед, що вони потребуватимуть бодай кілька днів часу, щоби цілу справу обміркувати та порадитися зі своїми урядами. Загально вважається, що західні союзники одержать потрібну більшість голосів, як в Раді Безпеки, так і в Генеральній Асамблеї після советського вета в Раді. Усі здають собі справу з рішального значення цих нарад, що їх вчора відложено до найближчої суботи.

СОВЄТИ ОРГАНІЗУЮТЬ 400-ТИСЯЧНУ АРМІЮ НАЦІСТІВ.

Берлін, 7 жовтня. — З поінформованих і авторитетних джерел стверджується, що Советський Союз і німецькі комуністи в советській зоні почали організувати чотиристатисячну армію т. зв. німецької міліції, набираючи до неї головно бувших ґестапівців та членів окремих гітлерівських частин. Безпосередньою ціллю тої армії мала б бути совєтизація східної Німеччини та боротьба проти сильного німецького резистансу. Хоча нова советська армія націстів матиме уніформи та буде називатися поліцією, проте, це буде справжня армія та до „всяких цілей". Стверджується, що в рямках цієї армії організується теж окремі відділи нового ґештапа. Зі советського й комуністично-німецького боку стверджено, що з днем 1-го листопада організація цеї нової наці-армії під советськими прапорами буде завершена та що вона вже буде „готова на все".

КАСУЮТЬ ЗОНАЛЬНІ КОРДОНИ В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ.

Франкфурт над Майном, 7 жовтня. — Американські, британські та французькі окупаційні власті поступово касують зональні кордони в західній Німеччині, як щодо персонального, так і торговельного руху. Між британською й американською зонами ці кордони вже практично не існують та ще тільки в деяких випадках вони залишилися з французькою зоною.

ВІЙСЬКОВУ СИЛУ МОНТҐОМЕРІ ВВАЖАЄ ЗАПОРУКОЮ МИРУ.

Лондон, 7 жовтня. — Після передвчорашнього виступу Винстона Чорчила в кампанії за вербування нових добровольців до британської територіяльної армії, вчора з цею самою метою промовляв до великої маси народу філд маршал вайкаунт Монтґомері. Він твердив, що в теперішньому міжнародному положенні ще тільки могутні демократичні армії можуть зберегти мир. Монтґомері закликав британців до „готовости на все".

„ВЕТО" МОЖЕ ПРИВЕСТИ ДО ВІЙНИ — ТВЕРДИТЬ СПААК.

Париж, 7 жовтня. — Бельгійський премієр і міністер закордонних справ Поль-Генрі Спаак заявив вчора в „приватній" промові, що великодержавне право вета в ООД може у висліді привести до розбиття О.О.Д. і до війни. Він гостро критикував Советський Союз, що єдиний досі надуживав того права та використовував його до своєї імперіялістичної і підривної міжнародної політики.

КОМУНІСТИ В ІТАЛІЇ ПОГРОЖУЮТЬ ГЕНЕРАЛЬНИМ СТРАЙКОМ.

Рим, 7 жовтня. — Генеральний секретар італійського союзу професійних спілок, комуніст Джюзепе ді Вітторіо, погрожував вчора в парляменті генеральним страйком цілої краєвої машини, включно з публичною службою, як потяги, пошта і т. п. Він заявив, що єдиною можливістю не допустити до страйку є признання урядом додаткової платні.

ПРЕМІЄРИ БРИТАНСЬКОЇ ІМПЕРІЇ З'ЇЖДЖАЮТЬСЯ НА НАРАДИ.

Лондон, 7 жовтня. — В наступному тижні тут мають початися важливі наради премієрів усіх країн британської імперії, що вже почали прибувати до Лондону. Предсідником нарад буде премієр Атлі, а одним з їх найголовніших предметів буде теперішнє міжнародне положення та спільні оборонні проблеми.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МІСЯЦЬ КНИЖКИ

Слова Івана Франка про книги як морську глибину, з якої міг би кожний виносити чудові перли, у нас дуже спопуляризовані. Сотні статтей цитують ці слова, важко знайти такий календар, щоб їх там не було. Але як є з книгами в дійсності в практиці? Над тим випадало б усім нам застановитись бодай раз у році, бодай в однім дні місяця жовтня, у якому пригадуємо нашому громадянству не тільки оплаканий стан нашої преси, але теж і української книжки, чи книжки про Україну та український нарід, виданої англійською мовою. Ми опинились уже в такому положенні, що ніяк не оплачується видавати українську книжку і не виплачується її навіть спроваджувати в більшій скількості, бо нема для кого: нема кому її купувати і нема кому її читати. У. Н. Союз і Свобода ніколи не рахували на прибуток з видаваних ними книжок. Ширити просвіту між нашим народом було одним із їх завдань від самого початку існування. Уже 40 чи 30 років тому видавали вони сотні тисяч книжочок, щоб запізнати українського робітника в Америці з людським поступом, з історією рідної землі, з якої він вийшов, чи тої, до якої прибув. Нині видає У. Н. Союз Альманахи і праці американських науковців чи журналістів про Україну, українську літературу та культуру та про політичні змагання українського народу.

До усіх тих видань приходиться доплачувати. Хоч витрата на культурну працю вважається в У. Н. Союзі природним явищем, то так є, що й це явище має свої обмеження, а навіть може мати свій кінець, а й книжки не видаються на те, щоб порохнявіли на полицях. Хтось їх мусить з тих полиць зняти і дати в руки тим, для кого вони призначені. Кілька сот примірників кожної книжки, виданої У. Н. Союзом, розсилається даром до найважніших бібліотек і найбільших газет, а крім того і до визначних політиків і мужів науки. Решту повинно розкупити наше громадянство, даючи ту книжку в руки молодого, тут родженого нашого покоління, чи визначним американським людям, або й звичайним, своїм сусідам, чи тим, з якими зустрічаємось при праці в офісі, чи фабриці, бо ще всюди мало знають про Україну та український нарід, а як що знають, то знають назагал неправду.

Коли іде про поширення української книжки, то думаємо, що наступить поважніша зміна щойно тоді, як прибуде до Америки більше українців з європейської скитальщини. Тоді збільшиться число тих, що відчувають духову потребу мати в себе українську книжку і розуміють велику вагу її появи у сучасну пору. Зате книжка про Україну, видана англійсько мовою, повинна б тепер розходитись у щораз більшому числі вже з цеї простої причини, що маємо щораз більше нашої молоді, що кінчить високі школи, а теж і щораз більше професіоналістів. Яка то була б радість, коли б вони були досі купили, наприклад, хоч стільки примірників Історії України проф. Кларенса Манінґа, скільки та книжка дістала рецензій по американських газетах і журналах... Тільки подумати: Бувало годі було діждатись одної рецензії, а нині є їх сотки!

Не забуваймо теж і на це, що на всіх міжнародних зїздах бувають представники різних країн, що звичайно володіють англійською мовою. Чи не дати б й їм одну чи другу книжку про Україну, написану добрим автором і видану добрим американським видавництвом?

Південь і вибори

„ДІКСІКРАТИ" ПРОТИ ЗРІВНАННЯ ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ.

污 Стром Турмонд, губернатор стейту Савт Каролайна як кандидат південних демократів, що обстоюють стейтові права, заїхав до міста Балтимор, у стейті Мериленд щоб тут вияснити справу своєї кандидатури на президента Злучених Держав. Кандидатом на віцепрезидента з його фракції, названої з насьмішкою „діксікратами", є губ. Філдінг Л. Врайт з Місісіпі. У промові в Балтимор Турмонд остеріг американців, щоб вони обудилися зі сну і зрозуміли, що живуть у віці, коли то державами правлять уряди, накинені меншинами. Якраз така група, казав він, хоче тепер втриматися на становищі президента. Турмонд мав на думці през. Трумана, що ніби накидає півдневі, як треба вирішувати різні суспільні справи.

Демократи з організації „стейтових прав" твердять, що вони здобудуть для кандидатури Турмонда 100 голосів у виборчій колегії і в такий спосіб заблокують дорогу до вибору обом кандидатам великих партій, тобто Трумановi й Дюїеві. Тоді, на підставі конституції вибір президента переведе конгресова палата репрезентантів.

Своєю кандидатурою і поїздкою до стейту Мериленд Турмонд пригадав колишнє існування фікційної Лінії Мейсон-Діксон, яка відділювала південні, невільничі, стейти від північних, вільних, стейтів, а яка ще й сьогодні творить фікційний кордон між північними й південними стейтами. В парі з такою пригадкою він нагадав на великі різниці в економічнім і суспільнім угрупуванні між населенням північних і південних стейтів. Для людей, що вміють вдуматися в далекосяжні можливості з приводу відновлення історичних різниць між південем і північчю, трапляється нагода до праці для приспішення вирівнання цих різниць. Коли б Генрі Волес не попав був під диктатуру комуністів, він міг би відограти важливу ролю у цьому процесі, а так він тільки причинився до загострення відносин, які вимагають для свого наладнання основного їх розуміння й довгого часу. Президент Труман, обстоюючи як пристало на поступову людину, зрівнання громадянських прав у південних стейтах, викликав серед великого числа людей на півдні такий сильний спротив проти себе, що довів там до одвертого розколу в Демократичній партії. Мешканці північних стейтів не дуже дбають, щоб запізнатися з проблемами південних стейтів. Тільки під час виборчої кампанії приходить пригадка, що південні стейти йдуть з засади за демократами. Тоді преса північних стейтів побіжно нагадує суспільне положення на південь від Лінії Мейсон-Діксон. Знавці південних відносин твердять, що вияснювання цих відносин письмом ніяк не переконає людини з півночі, якщо вона сама туди не заїде і зблизька не приглянеться, про що йде справа.

Південні стейти це рільнича околиця у протиставленні до північних промислових стейтів. Господарка в тих стейтах є відмінна від земельної господарки в північних стейтах, бо вона основана на системі аренди або пахтярства. Крім того є там ще різниця рас, чорної й білої, яка ще більше комплікує відносини.

Губернатор Турмонд це представник великих білих землевласників на півдні. Про таких власників можна сказати, що це реакційні елементи. Це їхні недавні предки були власниками великих плантацій, у яких працювали нігри як невільники. З проголошенням знесення невільництва през. Линколном під час Громадянської Війни нігри- невільники дістали повну особисту свободу, одначе опинилися без засобів до життя. Це викликало серед них потребу найматися за безцін на працю в тих самих панів, у яких вони були невільниками. Не треба великої фантазії, щоб доспівати собі цю сумну пісню до кінця.

На місце невільників настав стан пів-невільників, який прийшов природно. Бувші невільники брали в аренду поле від панів-землевласників на різнородних умовинах. З часом повстали там два типи земельної аренди: одна, звана „шер краперс", друга „шер тенантс". Одна й друга подібна до себе, а різниться тільки економічним багатством чи може ступнем бідноти. „Шер тенант" відпаймає від власника землі якусь частку поля, яку звичайно звуть „40 акрів і один сталевий мул". Це тому, що один трактор-плуг вистарчає тепер на обрібку 40 акрів землі, а такий простір, у засаді був колись вистачальний для прожитку пересічної родини бувшого невільника.

„Шер тенант" це арендар землі, який має своє знаряддя і потрібні тяглові звірята. Обробивши землю, він ділиться збором („крап") з власником на підставі умови, віддаючи власникові одну четвертину збору — коли це продукція бавовни, а одну третину збору — коли це продукція збіжжя.

„Шер крапер" це арендар землі, який не має своїх тяглових звірят, ні загалом жодного знаряддя і внаслідок того він дає тільки свою працю. За це він віддає власникові земельний чинш в формі половини зібраних плодів, а часом і більше, коли земля є більше плодюча.

Хто тільки поверхово обзнайомлений з видатністю плодів на фармах, такий розуміє, що така аренда приковує людину до землі і не дає йому спромоги стати вільною людиною в повнім значенні слова. Давніше більшість арендарів це були нігри. З часом приїхали з півночі на південь теж і білі люди і вони тепер становлять більшість „шер тенантів", між якими є „шер-крапери". Це ще більше скомплікувало справу, бо коли давніше була різниця між власниками й арендарами на підставі расової приналежности, то тепер расова приналежність становить окреме питання від економічної залежности.

З таких причин на півдні є тепер дві фракції між білими: фракція великих землевласників, яких можна б назвати „реакціонерами" і фракція білих тенантів, яких можна назвати „лібералами". Одначе південні ліберали це не те, що північні ліберали. В порівнанні з північними, південні ліберали це консерватисти. Південні ліберали солідиризуються звичайно з білими власниками і в практиці вони перешкаджують ніграм й їх приятелям в змаганні до економічної еманципації. Тому, коли на півдні появиться який білий реформатор, який хоче призвести до зрівнання громадянських прав чорних і білих людей, він мусить попасти в спір з білими людьми, які кажуть, що наладнання відносин на півдні потребує більше часу ніж це видається людям необізнаним з південними відносинами.

Президент Рузвелт умів пливати на поверхні, бо знав, як відсувати на дальший час назріваючий зудар. Повоєнні відносини поставили рубом справу зрівнання громадянських прав між білими й чорними і це поставило президента Трумана в важке положення. Передвиборчий час тільки причинився до загострення непорозумінь і не є виключене, що конгрес буде покликаний до поновного вирішення цього історичного питання. Майбутній президент Злучених Держав матиме отже на руках внутрішне питання, яке у своїх трудноощах буде дорівнювати неодному важкому закордонному питанню.

ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ШЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

Мануїльський „репрезентує" Україну

„Коли накажуть, то буду акушером", — казали послушні „чиновники" царської імперії: їм було однаково, як, де, коли і яке завдання їм дасть царська влада. Аби наказ!

До цього типу щирих службовців — „дядьків отечества чужого" належить Дмитро Мануїльський, тепер міністер „самостійної советської України". Цей панок має від Москви доручення „репрезентувати Україну" за кордоном, на конференціях Об'єднаних Держав. Тому, що Москва вже не вперше висуває Мануїльського як шахову фігуру в політичній грі, треба знати, що це за особа і чого від цього „добродія" можна ще сподіватися.

Дмитро Мануїльський роду українського, з Поділля. Знає добре українську мову, але уживає української мови тільки тоді, коли **мусить.** В цім він кардинально відрізняється від М. Скрипника чи інших комуністів-українських, що хотіли українську мову поставити нарівні з російською. У Мануїльського нема навіть цього „мовного патріотизму"!

Від перших днів своєї політичної діялности Мануїльський належав до російської большевицької групи. До революції 1917 року він перебував за кордоном, стояв близько до Леніна. Само собою, був він запеклим ворогом незалежности України. 1918 року Мануїльський був заступником голови російської советської делегації в Києві для мирових переговорів з Україною (головою російскої делегації був Х. Раковський). Завданням цієї делегації було затягати переговори як найдалі, бо большевицька Москва мала плян: так чи інакше захопити Україну в свої руки. Тодішня німецька окупація на Україні грала на руку плянам російських комуністів: німці прямували до відновлення „єдиної неділимої Росії" з Україною, як її частиною. Російська шляхта, яка за влади гетьмана Скоропадського підняла голову своїми реакційними утисками широких мас українського селянства тільки помагала успіхові большевицької пропаганди, що обіцяла українському народові землю. Як гетьман Скоропадський проголосив 14. листопада 1918 р. федерацію з Росією, а Директорія Української Народньої Республіки підняла революційне повстання, то в цей час Москва почала свій наступ на Україну. Одним із активних учасників цього походу Москви на Україну був і Дмитро Мануїльський.

Безоглядний визиск України большевицькою Москвою викликав серед українського народу велике невдоволення, що привело до масових повстань. В осени 1919 р. московські комуністи мусіли відступати з України. Це був час, коли навіть Ленін сказав: „Нехай краще буде на Україні добра демократична республіка ніж погана Советська".

Проте в грудні 1919 р. Москва створила свій „революційний комітет України", до якого окрім Петровського і Затонського, належав теж і Мануїльський. Коли 1920 р. був відновлений „уряд Советської України" то до нього належав і Мануїльський. Теж і 1920 р. на Україні не припинялися повстання проти большевицької окупації. Тоді в комуністичних головах виріс чортівський плян: покорити Україну **голодом.** Це може ствердити документально „Збірник справоздань уряду УССР за 1920 рік (вийшов 1921 р.). Він містить статтю Мануїльського (мовою російською), у якій **Мануїльський хвалить голод,** як засіб колективізації селянського господарства. — По всій Україні шириться хвиля колективізації, — писав Мануїльський. Причиною цього — **голод.** Коли б не голод, то колективізація не мала б успіху... Таке написав Мануїльський. Москва, за його рецептом, виморила половину людности південної України 1921/22 року. Це саме повторено на всій Україні 1932/33 р.

Винахідник цього „геніяльного пляну, Дмитро Мануїльський, перейшов на службу в Комінтерні й був деякий час головою цієї організації. Сталін для зміцнення своєї влади, почав чистку між комуністами, особливо між старими большевиками. Майже всі старі товариші Мануїльського загинули злою смертю у в'язницях та на засланнях. Але Мануїльський удержався на поверхні. Він має „нюх" і добре зорієнтувався, з ким йому йти, щоб не було біди для його дорогоцінної особи, а „начальство" (Сталін) жалує „вірного малороса".

1945 року Москві треба було збільшити свої голоси в Об'єднаних Державах. Тому наказано вважати Советську Україну за „незалежну державу". Мануїльського призначено з Москви на посаду міністра закордонних справ Советської України. Вдячний „самоотверженний малорос", Дмитро Мануїльський, „старается". Він не обороняе в Об'єднаних Державах інтересів України, поневоленої Москвою. Він береться „визволяти" інші нації, наприклад, мешканців острова Яви і т. і.

Треба мати „мідяне чоло", щоб виступати з такими домаганнями, перед культурним світом!

Український народ не мав, не має і не може мати нічого, спільного з Мануїльськими! В Парижі на конференції Об'єднаних Держав Мануїльський репрезентує тільки Москву. Український народ за діяльність Мануїльського не несе ніякої відповідальности, бо він його ніколи не репрезентував і не репрезентує.

В. О.

Ф. З. Квачицький.

КАПІТАН МІЛЯН ГАВРИЛОВИЧ

2)

Поросятка, курята і „каймак" (сметана) скоро зникли зі стола, а за вином економ пішов уже щось третій раз. Оповідання з господарства перейшло на політику, що в цих сторонах конечне.

Мілян на другий день відвідав старі батьківські ниви, а пополудне пішов на толоку, де цигани вигравали „коло". При цьому неодна дівчина затужила, щоб то вона була цією щасливою, яку вибере собі багатий і гарний Мілян. Та Міляновi щось таке й на думку не приходило: Побалакав, засміявся, пожартував із **кожною** дівчиною, одначе щось поважнішого і не думав.

Шукав щось іншого, а досі не мав щастя стрінути цієї, яку міг би покохати тай ледви чи найде.

— Остану дома ще кілька днів і відіду! — сказав собі в неділю, одначе боявся признати батькові, бо знав, що батько не схоче пустити його. Старий батько при кожній нагоді старався звернути балачку на те, що Мілян перебере господарку, та син усе хитро викручувався від таких балачок. Постановив остати тут іще кілька днів, а потім відїхатив в світ. Та ж він іще молодий, а світ із своїми приємностями такий гарний!

Мілян осідлав коня, хотів переїхатися по околиці, якої може знову довго не бачитиме. Завернув до Остручиної оселі, що була кілька годин відси.

Серед думок і не завважав, що зробив уже кілька миль. Нараз захотів пити, а кінь його став нараз неспокійний. Не бачив довкола ніодної хати, тому пустився до потока між вільшиною. Тамошні потоки шумлять і чути їх далеко, бо вода в них бистра. Зіскочив із коня, зняв щорокорисий американський капелюх і пив жадібно хрустальну воду разом із конем.

Може шум води винен був, що не глянув на протилежний беріг. Там сиділа дівчина з розпущеним волоссям і безрадно розглядалася. Не знала, як дістатися на другий бік, щоб не замочити суконки.

Мілян хотів саме їхати далі, як нараз побачив дівчину. В першій хвилині пристанув наче прикований, не міг рушитися. Хто це? Це не тутешня дівчина, та й виглядає зовсім інакше ніж селянські дівчата.

Здогадався, що дівчина рада би передістатися на другий бік і кількома скоками опинився перед нею, хоч високі чоботи були повні води. І ось стояв перед нею, та не міг промовити ні словечка, він, що жив стільки літ у Празі та Відні.

Дивилася на нього несміло, а зачервонілася наче рожа, не знала, що її робити. Нараз Мілян не кажучи ні словечка, схопив її в поясі та бродив із нею потоком. Заки отямилася, були на другому боці, де її поставив на землі.

— Міляне, — докоряв сам собі в души — що з тобою, що стоїш тут, начеб ти не вмів порахувати до пятьох? — І саме, як хотів видушити зі себе якесь слово, почув дзвінкий голос:

— Гарненько вам дякую, молодий пане! — і наче лання пропала дівчина відсіля.

Мілян дивився за нею, чудувався своїй несміливости. Кінь, мудре створіння підбіг із ліса й торкнувся свого пана головою, на знак, що пора відізджати.

Цього дня годі було говорити з Міляном. Мав лише одно на думці, розвідатися, що це за дівчина, що зробила на нього таке враження. Так, такої він шукав. Вона мусить бути моя! — сказв до себе.

Даниця сушила собі голову, хто то може бути, як її Мілян спитався, чи не знає такої-то й такої дівчини.

— То певно буде дочка лісничого з Остружини. То напевно буде вона. В усій околиці нема подібної дівчини. — Та, Міляне, де ти кидаєш очима, то має бути наша господиня? Та ж вона нічого не робить, лише щось малює по лісах.

— Ти того зовсім не розумієш! — сказав Мілян і ще цього ж дня сказав батькові, що останеться дома та не поїде в світ.

Батько був радий з того, що синові вже не в голові це подорожування. Одначе й на думку не приходило йому, що до цієї зміни причинилася молода дівчина, одинока дочка лісничого.

На другий день вибрався Мілян на звіди, а кінь наче вгадував думки пана, трухцем біг до місця, де вчора його пан стрінувся з дівчиною. Чекав біля потока даремне майже дві години та не знав, як би то дістатися до цієї, що наче магнес притягала його. Не знав теж, де лісничівка. Нараз із того місця, куди вчора втікала, озвався срібний, дзвінкий голос пісні:

„Сунце жарко несіяш,
Не сіяш еднако..."

(Гаряче сонце, не сяєш, не сяєш однаково.).

Мілян знав, що то ніхто інший не співає, лише ця невідома дівчина. Сів на коня та пустився в напрямі, відки доходив голос. Одначе скоро мусів злізти з коня та продиратися крізь гущавину, відки чути було голос, а кінь промощував собі дорогу за ним.

На галяві перед лісничівкою побачив цю, через яку й не міг спати. Кормила два молоді сернятка та співала при цьому. І як і першим разом не міг рушитися з місця, як побачив її. Сернята запримітили небезпеку, бо зачули кроки коня по шелестячому листю та втікли в напрямі лісничівки.

Дівчина не розуміла, чому сернятка втікли та розглядалася даремно. Не побачила нікого, бо Мілян із конем скрився був за великим дубом. Даремне кликала сполошені сернятка, вони не верталися.

(Дальше буде).

Боротьба з упередженням серед дітей

Пятьлітній нігерський хлопчик знає, що він не може грати з групою білих хлопців. Маленька жидівська дівчинка, школярка першої кляси, заявляє, що вона ходить до жидівської школи, бо мусить навчитися „говорити по жидівськи" і бути серед своїх одновірців. Протестантський хлопчина чваниться, що він ходить до „американської" церкви, а не до католицької.

Це є дійсні випадки, тільки три серед багатьох подібних випадків, недавно досліджених у Филаделфії. Вони ясно вказують на те, що вже діти в 5—6 років знають про різні раси та релігійні групи того суспільства, серед якого живуть. Навіть більше — вони вже витворили собі певні поняття, що одні групи є „добрими", а другі „злими".

Згадані випадки були досліджені филаделфійською організацією, що займається дітьми молодого віку. Ця організація започаткована року 1945 під проводом пані Гелен Трегер, директорки Бюра Міжкультурної Освіти та Маріан Радке, яка працювала у відділі наукового дослідження руху населення при масачусетськім технологічнім інституті. Брали участь в тій праці також филаделфійські народні школи та інші освітні установи. Переведені студії мали дати відповіді на такі питання: які упередження мають малі діти і що робити, як їх позбутися? Досліджували 400 дітей — нігерських, білих та приналежних до східних народів, католиків, жидів, протестантів, італійців, дітей з іншого походження, з країн середньої Европи, англійців, шотляндців, ірляндців. Вчителі були відповідно підготовлені, щоб спостерігати та записувати поведінку дітей під час гри, забави, чи бійки. Слідкувати, як діти знайомляться між собою, як приязно ставляться до одних, а уникають інших; слідкувати і під час науки і під час розваги. Ті самі вчителі вели розмови з родичами, щоби пізнати домашні умови життя дітей.

Ніхто не приходить на світ з упередженнями. Але де малі діти набирають поняття про те, що одні групи людей є „добрі", а другі „злі"? Початки вдома. Родичі самі знають, що діти дуже часто підхоплюють такі речі, про які не повинні б знати. З одного — двох поглядів, з натяків, якогось руху чи з підслуханої розмови діти пізнають, що як їх родичі ставляться до тих чи інших своїх сусідів. В той спосіб родичі, часто навіть несвідомо, підказують дітям, що нігрів треба уникати, або дивитись на них, як на нижчу породу людей, що жидам, чи католикам, не треба довіряти.

Для боротьби з упередженнями, є дуже важко, щоби родичі усвідомили, який великий вплив вони мають на поведінку . . .й. Треба, щоби вони зрозуміли, чому діти так швидко підхоплюють думки і погляди родичів. Мала дитина є цілком під впливом своїх родичів, а крім того дитина любить наслідувати і старається здобути признання й похвалу від родичів. Діти стараються наслідувати своїх родичів у всьому, починаючи від мови, поведінки аж до упереджень.

Але піддаються діти також і іншим впливам поза домом, впливам оточення. Вони помічають більше, ніж то припускають старші. Вони помічають, що нігри, жиди, чи люди, що говорять іншими мовами, живуть в інших частинах міста, відвідують інші церкви, не приходять до їх родичів. Вони починають пізнавати, що та група, те оточення, де вони народилися, до якого належать, має упередження до інших груп.

Прикро, коли діти починають утворювати упередження до других дітей, що згодом мають бути їх сусідами, співгромадянами в дорослім віці. Це трагедія, коли пятьлітня дитина усвідомлює, що над нею можуть знущатися, її можуть лаяти і навіть бити тільки тому, що вона є жидом, католиком, нігром, чи сином чужинця.

Филаделфійська група, що провадила дослідження поведінки дітей, зайнялась питанням, що робити, як боротися з упередженнями. Оскільки діти вже з малого віку зачеплені упередженнями, дослідники домагаються, аби навчання про різні групи починати з дітьми зразу, як тільки вони вступлять до школи, аби вчителі старалися показати дітям, що кожда дільниця складається з різних груп, що групи мають в собі різних людей, що кожду особу треба шанувати і цінити як особу, окрему, незалежно від групи.

Спроби такого виховання дали добрі наслідки. Навчання не обмежувалося тільки школою. Для того, аби розбити поняття, що нігри „брудні" та що вони „вбивають людей", дітей знайомили з поважними громадянами ніграми; відвідували діти чисті привабливі доми нігерських родин. З тою ж метою запрошено до школи католицьку монахиню, яка грала з дітьми та пояснювала значіння свого релігійного убрання. Вона була для деяких дітей першою „католичкою", з якою вони особисто пізналися.

Оскільки діти часто говорять про жидів як про торговців, вчителі повели їх до різних поважних крамниць. Там діти побачили, що не всі торговці є жидами і не всі жиди торговцями. При тім пізнали, що чимало жидів мають за собою добру славу порядних, чесних купців. Відвідавши в своїй околиці зубного лікаря жида діти пізнали, що чимало жидів займаються іншою працею, мають іншу професію.

Дослідження филаделфійської організації вказують на те, з яким зацікавленням діти приглядаються до всього, що відбувається довкола них. Без свідомого впливу старших, діти витворюють упередження з того, що вони бачуть, чують, відчувають спочатку в своїм домі, а потім в школі, на вулиці, серед свого оточення. Тому дуже важним є, аби не тільки школи, але і родичі робили все що можуть, щоб охоронити дітей від упереджень та розвивати в них почуття порозуміння та доброї волі до всіх груп.

Загальна Рада.

Громадські збори в справі допомогової акції

ПОВІДОМЛЕННЯ З. У. А. Д. КОМІТЕТУ.

Для всебічного познайомлення американсько-українського громадянства з теперішнім станом, потребами і виглядами нашої допомогової акції для українських скитальників в Европі, головно у звязку з поступовим здійсненням нового іміграційного закону про допущення 205,000 европейських воєнних втікачів та переміщених осіб до цеї країни, ЗУАДКомітет рішив відбути масові громадські віча в поодиноких українських центрах. Ці громадські збори відбудуться в таких місцевостях і в такому часі:

КЛІВЛЕНД — 10 і 11 жовтня
НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ — 17 жовтня
БОСТОН, ПРОВІДЕНС І ОКОЛИЦЯ — 24 жовтня
ШІКАГО — 6. листопада
ДІТРОЙТ — 7. листопада
ПИТСБУРГ І ОКОЛИЦЯ — 14. листопада
СКРЕНТОН — 21. листопада
ФИЛАДЕЛФІЯ, БАЛТИМОР І ОКОЛИЦІ — кожної неділі на бажання громад.

На всіх цих зборах виступить та дасть всі потрібні вияснення представник ЗУАДКомітету. Подробиці щодо місця і часу зборів повинні встановити самі поодинокі громади і їх Комітети та відповідно справу розголосити, як теж порозумітися в цій справі з канцелярією ЗУАДКомітету.

Звертається увагу на пекучість і наглядність цілої нашої допомогової акції, від якої дослівно може залежати рятунок або загибіль десяток тисяч наших рідних братів і сестер на скитанні в Европі. Власне тепер, як здійснюється новий іміграційний закон до цеї країни, ми мусимо зібрати всі наші сили, щоби цей закон використати для добра українських скитальників. Крім потрібних щонайменше 15,000 посвідчень про мешкання і працю для родин нових українських імігрантів до Америки, потрібно теж великих фондів, щоби могти дальше вести успішно переселенчу акцію та запевнити бодай найконечнішу допомогу тим, що з нового закону не зможуть скористати. Все це повинні мати на увазі організатори зборів в поодиноких громадах, як теж весь наш широкий громадський загал. Тільки спільними і збільшеними зусиллями ми зможемо врятувати масу цих знедолених наших братів і сестер, що вже довгі роки караються по таборах переміщених осіб в західній Европі. Їхня доля тепер в наших руках.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет.

Оборонець світової свободи

Призначення сенатором Дж. Говардом МекГретом, що є головою Краевого Комітету, сенатора Теодора Франсис Гріна, з Род Айленд, головою відділу національностей при партійній організації, викликало широке одобрення серед американців чужинецького роду.

Сенатор Теодор Франсис Грін, голова відділу національностей при Демократичнім Краєвім Комітеті.

Заявляючи про призначення сенатора Гріна та про його згоду, Дж. Г. МекГрет підкреслив, що голова відділу національностей буде накреслювати для Демократичної Партії курс в цій важній ділянці, бо він має досвід та розуму оцінку в питанні, як помогти вільним народам залишитися вільними".

Сенатор Грін має за собою довголітню підготовку до такого важного завдання, на яке тепер призначений. Високу освіту здобув закордоном, де був студентом і професором. Його добре ознайомлення з закордонними справами, особливо европейськими, позначилося на його праці, як члена сенатського комітету в справах закордонних відносин.

Він був головним пропагатором заяви в політичній плятформі Демократичної Партії, 1948 року, про поміч народам країн, поневолених Росією.

Як близький приятель і учень президента Вилсона, сенатор Грін був вже давно прихильником принципу недопущення війни шляхом міжнародного договору. Він підтримував звязки з закордоном частими поїздками поза межі країни. Він часто говорив зі звичайними людьми закордоном, сам бачив в яких умовах вони живуть, чого сподіваються.

УРЯД В ПЕРУ ЗДАВИВ ДВІ ДАЛЬШІ РЕБЕЛІЇ.

Ліма, столиця Перу. — У двох далеко від себе віддалених околицях вибухли нові збройні заворушення, одначе військо, лояльне до уряду, їх здавило. Одна ребелія вибухла на півдні в місті Ареквіпа, а друга на півночі, в місті Парамонга. В обох містах ребелянти пробували здобути казарми, одначе їм це не вдалося. Уряд звалює вину за ці ребелії на партію Апра, яка почала заворушення в Калю, коло Ліми. Після здавлення револьти в країні запанував мир, каже уряд.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На допомогу студіюючій молоді.

По другій світовій війні тисячі українців опинилося на еміграції. Між тою еміграцією є багато студіюючої молоді. Допомогові Комітети відіграли велику ролю в несенні помочі нашій еміграції в Европі, але серед тих усіх зусиль являється брак окремої помочі для української студіюючої молоді.

Щоби допомогти цій добрій справі створено в Ню Йорку Комітет для Допомоги Студіюючій Українській Молоді в Европі.

Молодь — це надія й будуччина кожного народу. Український нарід все був гордий зі своєї молоді, яка відгравала величезну ролю в геройчних українських визвольних змаганнях. В нинішніх критичних часах студіююча молодь знайшлася в таких тяжких обставинах, як ніколи досі. Тому нам треба помогти українській молоді, щоб бодай частинно сповнити наш обовязок зглядом надії української нації.

На ту ціль Комітет для Допомоги Студіюючій Українській Молоді влаштовує в суботу 23-го жовтня ц. р. Осінній Баль в Стайвезант Касино, при 140 Другій Евені.

Просимо всіх масовою приявністю доказати зрозуміння цієї важної справи.

Комітет.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Великий похорон неструдженої народної робітниці.

Не можна забути вівтірка 14. вересня 1948 р., коли то в прегарнім ладі відпровадили ми на вічний спочинок неструджену нашу народну робітницю, Магдалину Войтович. Хоч це був будний день, маса народу уладила одномилевий похід з похоронної каплиці до української катол. церкви Непорочного Зачаття П. Д. М.

Прийшли люди попрощати покійну, бо всі мали перед очима її невтомну працю. Вона була членкою численних товариств, пильно ходила на богослуження до своєї церкви в Гемтремк, а коли ще існувала організація Гетьманців, багато цій організації присвячувала часу, як теж і сестрицтву Н. З. П. Д. М. Майже завжди була в уряді від. 5. Союзу Українок Америки, а останніми роками його головою. Завдяки її праці цей відділ в нашій громаді є найчисленніший. Була членкою У. Н. С. і Провидіння, а теж жіночого політичного Демократичного Клубу. Покійна мала природний дар бути провідницею і тому її слухали, коли йшла напереді до праці.

Заупокійну Службу в церкві відправили оо. Білинський і Побуцький і вони виголосили чутливі слова прощання.

Покійна походила з с. Шапова, повіт Підгайці, Західна Україна, а до Америки приїхала в 1911 р. і осіла в Болтимор, там одружилася і перенеслася до Дітройту. Її смерть оплакує муж і троє дітей, яких дбайливо вивела в люди. Перед кількома місяцями поховала сестру у Болтимор, теж знану народну робітницю, Шандровську. Над гробом виголосили прощальні промови пані Сіділо, теперішня голова 5 від. С.У.А., а п. Бугай подякував за участь. Коли зійшлися на перекуску до залі Демократичного Клубу, там виголосили промови: п. Машталер, пані Козаченко і Біловус, а до збірки візвав п. Машталер. Зложили: муж покійної п. Войтович і шваґер Шандровський по $10; Анастазія Біловус $3; а по $1: П. Пудзол, Галишин, Пресович, Семгин, Готра, Крушельницький, П. Пунда, А. Пунда, Холевка, Будор, Шалиф, Форись, Кашуба, Чупка, Кузик, Бугай, Войтович, Салавич, Машталер, Гурішня; Шавінська, Масійчук, Нановський, Гох; решта дрібними датками. Разом $50. — Ті гроші призначено на 50-тисячну кампанію У. Конгресового Комітету. Окремо склали цієї перед похороном на заклик пані Павлини Будзол $73 на жіночу газету „Наше Життя". Так ми вшанували незабутню діячку нашої громади. Хай земля буде пером покійниці.

Анастазія Біловус.

НЮАРК І ОКОЛИЦЯ.

Звіт з передманіфестаційних віч у Пасейку, Елизабеті та Перт Амбою.

Маніфестаційний Комітет Обєднаних Організацій і Товариств міста Нюарку і околиці провів такі передманіфестаційні віча: В Пасейку 29. серпня, в Елизабеті 19. вересня, а в Перт Амбой 29. вересня.

Передманіфестаційні віча в повищих місцевостях були проведені при співучасті і допомозі Отців парохів та громадських діячів в поодиноких місцевостях.

Від Маніфестаційного Комітету на вічах реферували справу Маніфестації що відбудеться в Нюарку, дня 10. жовтня 1948, в Моск-Театрі, голова комітету, п. Мирон Леськів, головний провідник Маніфестації, адвокат Іван Романишин, та секретар - комітету, п. В. Пришляк. Вони докладно в подробицях повідомили громадянство про ціль Маніфестації та про всі праці, які комітет досі виконав для успішного проведення Маніфестації.

На відповідні запити громадянства представники Комітету вияснили, що Маніфестаційний Комітет не є ніякою політичною групою і ніколи не збирався робити ніяким організаціям перепон у їх праці. Комітет вичвав потребу зорганізувування Маніфестації для цеї цілі, щоб виказати, що американські громадяни українського походження вповні піддержують свій американський уряд в його змаганнях завести тривкий і справедливий мир у світі; що вони нічо спільного не мають із групою зрадників інтересів Америки і українського народу; та що американські громадяни українського походження протестують перед цілим культурним демократичним світом проти знущань червоного фашизму над всіми поневоленими ним народами, а в першу чергу над українським народом. Тим хочемо дати почин до таких Маніфестацій у всіх містах Злучених Держав, де тільки живуть американські громадяни українського походження.

Присутні на вічах з вдячністю приняли повищі вияснення та однозгідно заявили, що подбають, щоб кожна громада з прапорами товариств і організацій чисельно взяла участь в Маніфестації дня 10. жовтня 1948 р. Молодь прибуде на Маніфестацію в українських народних строях.

На видатки Маніфестаційного Комітету поодинокі громади зложили:

Пасейк, Н. Дж.: по $5: о. Шмондюк Йосиф, Іван Русинко, Семен Цімко, Володимир Юрків, Гулька Филип, Олена Семенович, Анна Броцка, Анна Молодович; Д. Фенікання $3; по $2: Й. Ладичка, М. Голубко, А. Лещак, М. Лукань, П. Сенишин, І. Романчук; а по $1: М. Припхан, І. Барна, М. Кухар, К. Василишин, С. Ключник, С. Михайлишин, Д. Венгрин, П. Фенькевич, М. Філь, Пелагія Богачик, Юлія Ворощак, Тетіяна Ковальчик, І. Мудрик, М. Стех, В. Ядловський, Л. Кіча, П. Полік. Решта дрібними, а Марія Голубко із продажі значків передала суму $11.25. — Разом в Пасейку зложено суму $84.75.

Елизабет, Н. Дж.: по $5: о. Чапельський Лев, Григорій Налепа, Вовчко Михайло, Текля Любас, Дочич Петро, Теодор Маройка, Анна Кучма, Кіценюк Іван, Теодор Лупак; по $2: Галинови М., Ядловський М., Данько С., Гнатюк Д., а по $1: М. Гульник, Пованда В., Біньковський М., Генега С., Рудніцкий Г. — Разом зложено $58.

Перт Амбой, Н. Дж.: по $2: Прус П., Л. Цинтор; а по $1: Мисак Каролина, Мисак П., Лілия Катерина, Родош Анна, Деґун А., Т. Маскол, Г. Лайкош, І. Ямчак, І. Бойко, Сидор А., Ліман В., Романець М., Анна Скрипець, Макар П., І. Петрунька, Д. Макар, Будник К., Петенко Й., О. Ганусяк, Павліна Даньків, Г. Савчак, Г. Тропенко, С. Гонеймар, Анна Сидор, І. Дольнянський. Решта дрібними. — Разом зложено $30.

СКРІПІТЬ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС В ОБОРОНІ УКРАЇНИ! ВИШЛІТЬ НЕГАЙНО ВАШУ ДОБРОВІЛЬНУ ДОПЛАТУ ДО ПЕРЕДПЛАТИ „СВОБОДИ"!

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас чи яку ви шукаєте.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

16,359 Хомяк Еви з с. Зиндранова (Кросно) від Хомяк Анни.

16,360 Драган Семен і Юлії з с. Воля Цегельська, Фолюша і Василя Мусява того села (Ясло) від Качуга Анни з дому Драган.

16,361 Шванек Федя і Анни з с. Лісковате (Добромиль) від Костик Марії д. Михайла з с. Задвіря (Лісько).

16,362 Кореновський Василя і Івана з с. Строжик (Лісько) від Копровський Марії.

16,363 Усатенко Василя с. Василя з Запоріжжа (Україна) від Усатенко Володимира.

16,364 Масляник Йосифа стрийка, Галунка вуйка з м. Хирова від Масляник Олекси.

16,365 Рідних і знакомих з с. Полівці (Чортків) від Михальчук Богдана с. Івана.

16,366 Петрищин Михайла з с. Стиряви від Манько Евгена.

16,367 Волошин Петра с. Ілька з с. Ніговичі-Солтиси (Рудки) від Гринда Михайла.

16,368 Бармак Федора с. Василя з м. Звягель (Волинь) від Бармак Евгена.

16,369 Асафайло Василя з с. Михновець (Турка) від Асафайло Осипа.

16,370 Хома Івана з с. Поляни (Добромиль) від Хома Осипа.

16,371 Даньо Антона, Ільків Михайла з с. Колониця (Лісько) від Кунцьо Ілька.

16,372 Яблінчук Михайла з с. Космач (Надвірна) від Яблінчук Василя.

16,373 До Українців Америки й Канади, що мають добру волю та християнську любов до ближнього. Я вдова, муж помер на роботі в Німеччині, осталась з чотирма діточками: Юрко 8 літ, три дівчатка: Наталія 7 л., Олеся 5 л., Оля 3 л. Не маю змоги прокормити їх та забезпечити від злиднів. Хто бажавби взяти на виховання хоч пару дітей. Пасюк Анна.

16,374 До земляків Полтавщини — відізвіться від Сизенко Йосифа.

16,375 Кревних Хроновичів від Хронович Йосифа.

16,376 До земляків нашої Батьківщини (Полтавської округи): відізвіться, поможіть нашому горю! Від Карпенко Степана.

16,377 Рідних Кравс, Дуди та знакомих з Любачева від Кравс Володимира.

16,378 Тітки Розалії з дому Яворська від Ільницький Осипа з с. Ільники (Турка).

Голоситись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

ВІЙСЬКОВА МІСІЯ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ ДО АРГЕНТИНИ.

Вашингтон, 6. жовтня. — Злучені Держави й Аргентина підписали сьогодні чотирорічну умову, на підставі якої поїде до Аргентини американська військова місія для допомоги в організації збройних сил. Ще заки підписано умову, в Аргентині перебувала дорадча американська морська й повітряна місія. Подібні умови мають бути підписані між Америкою й 13 іншими американськими республиками.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 10. ховтня, в гали церковній, в годині 3. попол. точно. Просимо члениць явитися на означений час, бо будемо мати важні справи до вирішення. Довгуючих просимо прийти на збори і вирівнати свої вкладки. — За уярд: Геруля, педс.; Гришак, кас.; Ходак, секр.

ОЗОН ПАРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. Вільна Україна, від. 200, відбудуться в суботу, 9. жовтня, в гали де звичайно, в годині 8:30 ввечір. Прохаемо членів прийти на збори для полагодження важних справ. Довгуючих просимо вирівнати всі свої наливитости, бо інакше будуть суспендовані. Хто з членів і нечленів бажає одержати ювілейний календар У. Н. Союзу на рік 1949, хай негайно зложить 1 доляра на руки касіера. — Е. Паращук, предс.; О. Коцопій, кас.; В. Ворґуль, секр., 9523 — 93 St., Ozone Park, N. Y.

ФРЕНКФОРД, ПА. — Повідомляємо, що місячні збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 268, відбудуться в суботу, 9. жовтня, в домі Укр. Горожан на Вейкфіл ул., в годині 7. вечір. — Т. Родиніський, секр.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукую свого брата **ВАСИЛЯ ПОПОВИЧА**, літ около 70, який виїхав до Америки в 1913 р. з села Янковичі, пов. Перемишляни. Жив в Ню Йорку при 78 або 88 ул. Рівнож пошукую **односельчан** з тогож села. Зголошених брата і односільчан прошу писати на адресу: **Д. ПОПОВИЧ, Queen E. Hospital, 130 Dunn Ave., Toronto, Ont., Canada.**

Шукаю **НАДІЮ ОЛЕКСАНДЕР** (дівоче прізвище), що виїхала до USA 1928 р. з села Боська, повіт Сянік. Хто знає про місце її перебування прошу повідомити:

SHEWCHUK MYCHAILO
"Rayner Construction L.T.D."
Thessalon, Ontario, Canada.

Пошукую **ПЕТРА і ГРИЦЯ ВІДЗЕНОК** з села Гінківці, повіт Заліщики, які перебували в Newark, New Jersey. Хто про них знає, або вони самі, прошу писати на адресу:

Mrs. MARY CHORNEY
787 — 12th Ave.
Lachine, P. Q., Canada.

ТАРЗАН, ч. 1944. Знак небезпеки.

Дбайливо посувався малпочоловік до виходу, яким він увійшов був в печеру.

Там знайшов він свою линву, зроблену з трави і нею видрапався швидко наверх.

Він чувся щасливим на свіжім повітрі і тому поклався на дуже потрібний спочинок.

Він заснув майже в одній хвилині... Кілька годин пізніше його збудила рука, що била на тривогу в його груди.